

.....EN OVER DE BEHOEFTE AAN ONDERZOEK
OP DIT EN ANDER GEBIED; EEN ANTWOORD
AAN Dr. J. R. BEVERSLUIS

door

A. A. BONNEMA.

In zijn artikel over de rentabiliteit van het Nederlandsche bosch en de behoefte aan onderzoek op dit en ander gebied eindigt Dr. Beversluis met de klachte, dat wij niet beschikken over goede cijfers betreffende de opbrengst per ha, noch over gegevens voor de boniteering, noch over de sortimentsgewijze samenstelling der eindopbrengsten en zoo zoude doorgegaan kunnen worden; onmisbare, zelfs nog maar primaire gegevens zouden er niet zijn en het initiatief der belanghebbenden zoude nihil zijn.

Weliswaar sluit Dr. Beversluis het wel aanwezig zijn der gegevens (zulks in tegenstelling met het gemakkelijk beschikbaar zijn) niet uit; echter geeft zijn betoog toch sterk den indruk, dat Dr. Beversluis ook aan het aanwezig zijn van zulke gegevens sterk twijfelt.

Voorwaar geen geringe klacht; zij geeft echter den indruk, dat tot de stille studeervertrekken van „Hinkeloord” niet elk geluid van buiten doordringt.

Inderdaad, geschreven is over een en ander weinig; aanwezig zijn de gegevens voor een groot deel echter zeer zeker. De Nederlandsche boschbouwer schrijft nu eenmaal ongaarne, zulks in tegenstelling met die uit sommige andere landen, die gaarne vaak en veel schrijven; men mag hem dit echter niet ten kwade duiden, men kan het zelfs in zijn voordeel duiden.

De bedrijfsplannen van het Staatsboschbeheer, van de Heidemij en van de particuliere goederen zouden geen bedrijfsplannen zijn, indien zij de door Dr. Beversluis gewenschte gegevens niet zouden bevatten.

Zelf heb ik indertijd 600 ha bosch geboniteerd; ik acht mij echter niet gerechtigd de resultaten, die mijn eigendom niet meer zijn, hier mede te deelen. Evenmin acht ik mij gerechtigd hier den naam te noemen van dengene die mij tijdens de laatste boschbouwvergadering belangwekkende mededeelingen deed over diverse contrôle's, die hij verrichtte over de massabepalingen van de door hem verkochte mijnhoutbosschen, dus weer letterlijk datgene betreffende, dat Dr. Beversluis zoo gaarne zou wenschen te weten.

Ook in dit geval zijn de gegevens dus weer wel aanwezig maar niet gepubliceerd. Ook ik zoude door kunnen gaan met het opnoemen van hetgene, dat in ons Vaderlandsch bosch dan wel is gebeurd en nog gebeurt, ware het niet, dat ik bevreesd zou zijn in dezelfde fout te vervallen als Dr. Beversluis n.l. te overdrijven, maar dan in de andere richting en overdrijving is in de huidige omstandigheden, die meer dan ooit nuchterheid eischen geheel uit den booze.

Het was mij slechts een behoefte het al of niet bewust door Dr. Beversluis opgeroepen droombeeld van de Nederlandsche boschbouw als de schoone slaapster in het bosch te helpen doen verdwijnen.

Elst (Utrecht), 16 Februari 1941.

RENTABILITEIT EN DE BEHOEFTE AAN ONDERZOEK.

(ANTWOORD NAAR AANLEIDING VAN DE OPMERKINGEN)

door

Dr. J. R. BEVERSLUIS.

Er is voortgezette reden tot verheugenis! Men komt los. De schoone slaapster, o, *Bonnema*, ontwaakt.

Mijn bedoeling is, zij het ook nog maar ten deele, bereikt.

Ik had het in mijn artikel opzettelijk er nogal aardig dik opgelegd. Dankbaar stel ik vast: met het gehoopte gevolg.

Bonnema tracht mij een hart onder den riem te steken. Er zijn volgens hem vele van de door mij gevraagde gegevens aanwezig, alleen zijn deze niet gepubliceerd. Ondoordringbaarheid van de stille studeervertrekken van Hinkeloord voor geluiden van buiten, o, *Bonnema*, is in het licht van deze erkenning dus een wel zeer ontoepasselijk beeld. Inderdaad dringen in deze werkvertrekken, evenals in elk ander vertrek, geen geluiden door die er niet zijn. Dat is te veel gevraagd.

Ik uitte de klacht, dat er geen authentieke gegevens bekend zijn, en ik moet helaas deze klacht staande houden, ook na de mededeelingen van *Bonnema*. Het is mij bekend dat er door verschillende boschbouwers waarnemingen op verschillende punten verricht zijn en worden. Het is niet juist deze waarnemingen niet te publiceeren. Indien deze op voldoende en goed materiaal berusten, en volgens juiste methoden opgenomen en verwerkt zijn, is het misplaatste bescheidenheid of (wellicht onbewuste) gierigheid niet ook anderen van deze resultaten te laten profiteeren. En hun werkelijke waarde is eerst bewezen, indien deze in het openbaar aangetoond wordt.

Men zal het mij niet euvelduiden, dat ik tegenover de optimistische mededeelingen van *Bonnema* met eenige „schadevreugde” wijs op de zinsnede van dr. *Houtzagers*, toch zeker „*nourri dans le serail*”, en werkende buiten stille studeervertrekken, luidende: „Wat de rentabiliteit van het Nederlandsche pijnbosch betreft, zoo ontbreken ons inderdaad in elk opzicht de meest elementaire cijfers en gegevens.”

Het zij mij nog geoorloofd naar aanleiding van het „*nachschrift*” van dr. *Houtzagers* dezen te verzekeren, dat ik de gegevens van zijn schematische voorbeeld ook uitslui-

tend als zoodanig gezien heb, zooals duidelijk blijkt uit de zinsneden waarin ik het over zijn berekening heb. Van eenige exacte rentabiliteitsberekening heb ik hem niet verdacht. Juist omdat hij over zoo vele mogelijkheden tot verschaffing van gegevens beschikt, en omdat hij een van de weinigen is die gegevens als hier bedoeld eenige malen openbaar maakte, meende ik hem te mogen vragen om nadere en aanvullende gegevens.

K u h n dank ik voor zijn verklaring. Het spreekt vanzelf, dat de verklaring van de tegengestelde richting waarin de door mij bedoelde verschillen werken, mij ook tevoren duidelijk was. De verschillen waren echter wat erg groot, en — zooals gezegd — ik heb het er in mijn artikel met opzet wat dik opgelegd.

Moge ik tenslotte de hoop uitspreken, dat de behandeling van de aangesneden vraagstukken in dit tijdschrift hiermede niet afgelopen is.
